

Overdrachtsdocument **DVM-Exchange**

24 april 2012

"De open standaard DVM-Exchange is de voor de hand liggende keuze voor marktpartijen (zowel opdrachtgevers, adviseurs als opdrachtnemers) die verschillende soorten systemen van verschillende leveranciers en wegbeheerders, op een open, gestructureerde en kosteneffectieve manier willen combineren in het kader van dynamisch verkeersmanagement."

Documenthistorie

Versie	Datum	Wijziging
0.1	23 januari 2012	Aanmaak document
0.2	24 januari 2012	Commentaar Martie van der Vlist verwerkt
0.3	20 februari 2012	Commentaar Consultatiebijeenkomst (15/2) en Kern-groepoverleg (16/2) verwerkt
0.4	12 maart 2012	Lay-out gecorrigeerd
1.0	3 april 2012	Commentaar Paul Potters (Stichting Connekt) verwerkt
1.1	17 april 2012	Commentaar Martie van der Vlist verwerkt

Inhoud

Documenthistorie	2
Inhoud	3
1. Inleiding	4
2. Uitgangspunten van de overdracht.....	4
2.1. Status	4
2.2. Overdracht.....	4
3. Beheer door het Platform.....	5
3.1. Uitgangspunten van deelname en beheer.....	5
3.2. Werkwijze van het Platform - Governance	5
3.3. Toetreding	6
3.4. Wijzigingsaanvragen.....	6
3.5. Uitgavenplanning	6
3.6. Licenties – verstrekking en verplichtingen	7
3.7. Exploitatiemodel	7
3.8. Aansprakelijkheid en Intellectueel Eigendom	8
Bijlage 1 – Overwegingen bij de inrichting van het Platform	9
Bijlage 2 – GNU Free Documentation License	11
Bijlage 3 – Voorbeeld van een exploitatiemodel.....	15

1. Inleiding

In de periode mei 2011 – april 2012 is door een tijdelijke Kerngroep DVM-Exchange¹ gewerkt aan een eerste versie van een Standaard voor de communicatie tussen centrale systemen binnen het domein van het regionaal dynamisch verkeersmanagement. Hoewel alle tussen- en eindresultaten openbaar en gratis beschikbaar zijn, was het van meet af aan de bedoeling het beheer en de verdere ontwikkeling van de Standaard onder te brengen bij een "Neutraal Platform", waaraan alle belanghebbenden (opdrachtgevers, leveranciers, adviseurs, kennisinstellingen) op gelijkwaardige wijze kunnen deelnemen – en zij zich allen "eigenaar" van de Standaard kunnen voelen.

De leden van de Kerngroep hebben de Stichting Connekt verzocht vorm te geven aan het neutrale platform; Connekt heeft hierop positief gereageerd.

Dit document beschrijft de toekomstige beheersverhoudingen zoals de Kerngroep DVM-Exchange, die voor zich ziet. Het document is op te vatten als "startdocument" voor het beheer door de Stichting Connekt. Dit laat onverlet dat, na de overdracht van de Standaard, de deelnemers aan het Platform de uiteindelijke beheersverhoudingen zelf bepalen.

2. Uitgangspunten van de overdracht

2.1. Status

In de afgelopen maanden is een document opgesteld met een (set van) technische protocolafspraken die het mogelijk maken DVM-systemen van verschillende leveranciers, ouderdom en functionaliteit met elkaar te verbinden, zodanig dat verkeerskundige basisfuncties (services, respectievelijk oplossingsrichtingen²) worden gedeeld en kunnen worden vertaald in voor het betrokken DVM-systeem relevante maatregelen.

De protocolafspraken omvatten voorsnog een beperkte selectie van, naar onze verwachting, veelgebruikte oplossingsrichtingen. Correctie, detaillering en uitbreiding van de protocolafspraken zullen onvermijdelijk blijken. Het toekomstig beheer moet dan ook gericht zijn op het alert volgen van de ervaringen uit de praktijk.

2.2. Overdracht

De Kerngroep DVM-Exchange hanteert de volgende uitgangspunten voor de inrichting van het toekomstig beheer van de Standaard –

- de Stichting Connekt draagt vanaf april 2012 zorg voor het beheer, de verdere ontwikkeling en het verspreiden van de Standaard en creëert hiertoe een Platform;
- het Platform dient open te staan voor alle belanghebbenden (aanbieders, afnemers en anderen) op basis van gelijkwaardigheid;

¹ de deelnemers waren afkomstig van Gemeente Amsterdam, Goudappel Coffeng, Grontmij, Rijkswaterstaat, Siemens, Stadsregio Arnhem-Nijmegen, Trinité, TU Delft en Vialis

² in het document GGB+ (CROW, mei 2011) is het eerder gebruikte begrip *service* vervangen door *oplossingsrichting*

- het Platform bevordert een *level playing field* in de markt voor aanbieders van DVM-systemen met als doelen het creëren van innovatie, marktwerking en marktgroei;
- de resultaten van de werkzaamheden van het Platform zijn openbaar en vrij toegankelijk;
- de werkzaamheden van het Platform gaan met zo laag mogelijke (beheer)kosten gepaard, opdat de inbreng bij de ontwikkeling van de Standaard en het gebruik daarvan geen financiële belemmering kent;
- het Platform bouwt voort op bestaande internationale open standaarden uit de ICT-industrie en de verkeersindustrie (ITS).

3. Beheer door het Platform

3.1. Uitgangspunten van deelname en beheer

- De naam DVM-Exchange, de website (URL), de documenten en bestanden worden overgedragen aan de Stichting Connekt te Delft.
- De specificatie, interfacedefinitie, documenten en bestanden die behoren bij de Standaard DVM-Exchange zijn voor belanghebbenden vrij beschikbaar, maar het daadwerkelijke gebruik is gebonden aan licentievoorwaarden (zie par. 3.6).
- Alleen het Platform is gerechtigd tot het aanbrengen van wijzigingen in de Standaard en tot de uitgifte van nieuwe versies van de Standaard.
- Iedere belanghebbende uit de verkeersmarkt kan op basis van gelijkheid deelnemen aan de werkzaamheden van het Platform.

3.2. Werkwijze van het Platform - Governance

Het Platform kiest bij de eerste openbare bijeenkomst uit de aanwezige (potentiële) deelnemers een (voorlopige) Board³, die belast wordt met de verdere organisatorische en inhoudelijke vormgeving van de activiteiten van het Platform. Bij de verdere uitbouw van het Platform wordt – eventueel door een nieuwe verkiezing – gezorgd voor representativiteit van de Board.

De Board werkt als besluitvormend orgaan en bestaat uit een evenredige vertegenwoordiging uit de diverse “bloedgroepen” (te weten wegbeheerders, industrie, adviseurs). De Board neemt besluiten over de budgetten, de onderwerpen, te behandelen in de Werkgroepen en balloteert de (gewijzigde) Standaard.

De Board van het Platform draagt zorg voor het creëren van een actief en betrokken samenwerkingsverband van belanghebbenden op het gebied van regionaal dynamisch verkeersmanagement, met het oog op het gebruik en de verrijking van de Open Standaard DVM-Exchange.

De Board stelt een Change Advisory Committee in, waarbinnen inhoudelijk betrokkenen werken aan het opstellen van werkonderdelen, de voortgang bewaken en het draagvlak borgen.

³ Onder het begrip *Board* wordt een bestuur verstaan; om verwarring te voorkomen met het (bestaande) Bestuur van de Stichting Connekt zelf, wordt deze term hier vermeden.

Het Change Advisory Committee legt (wijzigings)voorstellen voor aan de Board en is toegankelijk voor alle betrokken partijen.

De Board richt Werkgroepen op, waarin experts werken aan technische, organisatorische, juridische implicaties van de toepassing van DVM-Exchange. De Board geeft hen per werkonderdeel een duidelijke opdracht, budget⁴ en doorlooptijd.

De Board – of een Werkgroep namens hen – verzorgt actieve communicatie naar de deelnemers, de persorganen en andere samenwerkingsverbanden op het gebied van DVM.

Het geheel van Board, Change Advisory Committee en Werkgroepen vormt het Platform DVM-Exchange. De uiteindelijke organisatie van het Platform is bepalend voor de (blijvende) acceptatie van de Standaard in de markt en de wijze waarop deze een oplossing blijft bieden bij de noodzaak tot het verbinden van verkeersmanagementsystemen. Deze uiteindelijke organisatievorm is vanzelfsprekend een bevoegdheid van het Platform zelf. Niettemin wil de Kerngroep hierbij enkele gedachten meegeven (zie Bijlage 1 – Overwegingen bij de inrichting van het Platform).

3.3. Toetreding

Afhankelijk van het te kiezen exploitatiemodel (zie par. 3.7) kan aan toetreders een financiële vergoeding gevraagd worden, die in relatie staat tot de door bestaande leden van het Platform betaalde beheervergoeding. Deze vergoedingen mogen op generlei wijze belemmerend zijn voor deelname en toetreding; het totaal van de ontvangsten mag de (jaarlijkse) daadwerkelijke beheerkosten niet te boven gaan.

Deelnemers aan het Platform hebben invloed – direct of via werkgroepen en/of de Board – op de ontwikkeling, inhoud en publicatie van nieuwe versies van de Standaard.

3.4. Wijzigingsaanvragen

Iedere belanghebbende uit de verkeersmarkt kan op basis van gelijkheid aanvulling, verduidelijking of wijziging van de Standaard aanvragen via het e-mailadres change@dvm-exchange.nl. De mogelijkheid tot aanvraag van wijzigingen is niet beperkt tot deelnemers aan het Platform.

Aanvragen tot wijziging worden besproken door de Board van het Platform; de Board delegeert alle technische wijzigingen naar een technische commissie⁵. De technische commissie schat de consequentie van een wijzigingsvoorstel in tijd en geld in en koppelt de conclusies terug aan de Board. Deze keurt vervolgens wijzigingen goed of af; de goedgekeurde wijzigingen worden doorgezonden naar de technische commissie ter implementatie in de Standaard.

De Board zorgt voor de communicatie naar de markt aangaande de beoordeling en de implementatie van de ingediende wijzigingsvoorstellen.

3.5. Uitgavenplanning

De Board van het Platform stelt op basis van de informatie van de technische commissie een uitgavenplanning ("release plan") op voor nieuwe versies van de Standaard, waarin wordt aan-

⁴ het budget betreft niet de deelnamekosten aan de activiteiten van de Werkgroepen zelf, zie par. 3.7.

⁵ de organisatorische opzet van de afhandeling van wijzigingsvoorstellen door het Neutraal Platform is bedoeld als suggestie; de interne organisatie is de verantwoordelijkheid van het Platform zelf.

gegeven welke wijzigingen op welke termijn beschikbaar worden gesteld. Er wordt tevens per uitgave in de Board afgestemd welke implementatietermijn wordt aangehouden vanaf publicatie tot het moment van eerste oplevering.

3.6. Licenties – verstrekking en verplichtingen

Het gebruik van de specificatie, interfacedefinitie, documenten en bestanden is vrij, maar is gebonden aan het verkrijgen van een Licentie. De belangrijkste reden hiervoor is de *verplichting tot openbaarmaking* van wijzigingen en aanvullingen die de licentiehouders in het kader van zijn toepassing heeft verricht. Hiermee wordt voorkomen dat varianten van DVM-Exchange buiten het publieke domein onderdeel worden van bedrijfsspecifieke systemen die niet langer compatibel zijn met de in de Standaard opgestelde definities⁶. De Board beslist of een aldus gemelde wijziging of aanvulling in (een volgende versie van) de Standaard wordt opgenomen en daarmee onderdeel van DVM-Exchange wordt.

Het Platform verstrekt de Licenties voor het gebruik van de Standaard aan iedere partij die daarom vraagt. Licenties zijn niet beperkt tot de deelnemers aan het Platform. Afhankelijk van het te kiezen exploitatiemodel (zie par. 3.7) kan aan licentiehouders een vergoeding worden gevraagd. Deze vergoeding mag op generlei wijze belemmerend zijn voor het gebruik van de Standaard; het totaal van de ontvangsten mag de (jaarlijkse) daadwerkelijke beheerkosten niet te boven gaan.

Het gebruik van de aanduiding DVM-Exchange bij een product en/of de claim een met DVM-Exchange compatibel product te leveren kan slechts geschieden na afsluiting van een Licentieovereenkomst met het Platform.

3.7. Exploitatiemodel

Kosten

Voor het beheer van de Standaard door het Platform moet een zeker budget ter beschikking staan voor facilitaire en publicitaire doeleinden – al is het streven om dit bedrag zo laag mogelijk te laten zijn. Deelnamekosten van belanghebbenden aan bijeenkomsten en/of werkgroepen worden niet vergoed. In het exploitatiemodel wordt geen voorziening getroffen voor het door de leverancier(s) aanbrengen van specificatiewijzigingen in geleverde of nog te leveren DVM-systemen, het doorvoeren van bestekwijzigingen of degelijke.

Opbrengsten

In de beheerskosten wordt voorzien door één methode, te kiezen uit de volgende mogelijkheden –

1. een eenmalige (jaarlijkse) betaling door het Rijk, bijvoorbeeld in het kader van het Programma Beter Benutten;
2. een bijdrage door alle deelnemers aan het Platform; zij betalen als het ware voor het "recht op meebeslissen";

⁶ het verdient aanbeveling om in dit verband aansluiting te zoeken bij de GNU Free Documentation License; zie ook Bijlage 2 – GNU Free Documentation License.

3. een bijdrage door alle leveranciers en adviseurs die deelnemen aan het platform; zij betalen voor het recht op meebeslissen en verrekenen hun bijdrage in hun offertes aan opdrachtgevers;
4. elk van de verantwoordelijke verkeersregio's en provincies betaalt een bijdrage, waarna de Licentie voor alle partijen in Nederland gratis is;
5. een combinatie van 1 en 3: het Rijk koopt de bijdrage van de overheidsdeelnemers af en de "commerciële" partijen betalen elk hun aandeel (50 % van het totaal).

De Kerngroep is geen voorstander van het berekenen van licentiekosten, afhankelijk van het gebruik dat van DVM-Exchange gemaakt wordt, bijvoorbeeld per centraal systeem, per wegbeheerder of per aangesloten wegkantstelsysteem. De verwachte opbrengst per Licentie weegt dan niet op tegen de administratieve lasten, terwijl een juiste berekening op grond van de betrokken wegbeheerders en de aangesloten wegkantssystemen tal van complicaties met zich meebrengt.

De Kerngroep is evenmin voor het verzenden van (kleine) rekeningen voor een jaarlijkse deelnemersbijdrage aan overheidsopdrachtgevers, omdat dat aan beide zijden een onevenredige administratieve last geeft.

Een cijfermatig voorbeeld van de mogelijke bekostiging is uitgewerkt in Bijlage 3 – Voorbeeld van een exploitatiemodel.

3.8. Aansprakelijkheid en Intellectueel Eigendom

Het Intellectueel Eigendom van (alle onderdelen van) de Standaard DVM-Exchange berust bij het Platform of een daarmee verbonden juridische entiteit.

De partijen en personen die in de periode mei 2011 – april 2012 betrokken zijn (geweest) bij het opstellen van de eerste versie van de Standaard zijn niet aansprakelijk voor de inhoud daarvan. Omgekeerd kunnen zij evenmin aanspraak maken op intellectuele eigendomsrechten en/of enige vorm van exclusiviteit ten aanzien van (delen van) de inhoud van de Standaard.

Bijlage 1 – Overwegingen bij de inrichting van het Platform

Board en sectorbelangen

- Er is geen beperking gesteld aan de deelname aan de activiteiten van het Platform. Dat kan er toe leiden dat de marktsectoren (opdrachtgevers, leveranciers, adviseurs) op enig moment getalsmatig niet evenwichtig deelnemen.
- Het is van belang dat (belangrijke) beslissingen kunnen rekenen op voldoende draagvlak in alle marktsectoren. Deze beslissingen zullen dus met voldoende kwalitatieve en kwantitatieve vertegenwoordiging van de sectoren moeten worden genomen.
- Binnen de Board van het Platform moeten de sectorbelangen goed tot uitdrukking komen. De Board moet daartoe actief vertegenwoordigers werven wanneer er een plaats vacant wordt.
- De Board wordt gekozen door de deelnemers, waarbij de marktsectoren elk een vastgesteld aantal (Board)plaatsen benoemen.
- De stemverhouding opdrachtgevers - opdrachtnemers binnen de Board blijft gelijk, ook wanneer tijdens een vergadering vertegenwoordigers van een partij ontbreken.
- Een besluit wordt genomen bij meerderheid van stemmen. Een besluit wordt niet genomen wanneer de stemmen staken.

Ontwikkeling van de Standaard

- De Board geeft richting aan de verdere ontwikkeling van de Standaard, vooral door focus te houden op de vanuit de markt gewenste prioritaire functionaliteit. Zij stimuleren de verschillende betrokken systeemtechnici bij het vasthouden aan deze focus.
- De technische werkzaamheden van het Platform worden zo open mogelijk georganiseerd zodat de drempel om bij te dragen laag is. Te denken valt aan het inrichten van een forum als "DVM Community Exchange Site".
- De technische activiteiten worden waarschijnlijk vooral door deskundige, betrokken en geïnteresseerde personen uit de markt verricht. Een getalsmatig evenwichtige vertegenwoordiging vanuit de marktsectoren zal niet altijd haalbaar zijn. De (evenwichtig samengestelde) Board van het Platform moet daarom uiteindelijk beslissen over het eindresultaat – zoals de aanpassing van de Standaard bij de uitgave van een nieuwe versie.
- Verbeteringen en uitbreidingen van de Standaard die beantwoorden aan de prioritaire functionele focus en bovendien in overeenstemming zijn met de syntax en de semantiek van de geldende versie van de Standaard kunnen via een snelle procedure worden geaccepteerd en deel uitmaken van een (volgende versie van) de Standaard.
- De GNU licentievoorwaarden moeten nog en-detail op toepasselijkheid worden getoetst.
- Het Platform dient zich uit te spreken over de wenselijkheid van Certificering en, indien gewenst, de wijze waarop deze dient te worden vormgegeven. De Kerngroep is in deze fase geen voorstander van formele Certificering; zij kost tijd en geld en vertraagt de invoering en het gebruik van de Standaard, zeker wanneer deze in de beginfase nog aan frequente aanvulling en wijziging onderhevig is.

Verplichtingen

- DVM-Exchange is een vrijwillige normering, met het oogmerk om voordeel te verschaffen aan opdrachtgevers en -nemers. Er bestaat geen *verplichting* om de Standaard onderdeel te laten zijn van een opdracht en evenmin om de Standaard toe te passen bij een levering, noch om bestaande systemen aan te passen aan een nieuwe versie van de Standaard, *tenzij* dat tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is overeengekomen.

Bijlage 2 – GNU Free Documentation License

Wanneer we de GNU-licentie gebruiken, moet deze ongewijzigd worden overgenomen. Alternatief moet een eigen document worden opgesteld. *Bron: www.gnu.org/licenses/fdl.txt*.

GNU Free Documentation License
Version 1.3, 3 November 2008

Copyright (C) 2000, 2001, 2002, 2007, 2008 Free Software Foundation, Inc. <<http://fsf.org/>>
Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

0. PREAMBLE

The purpose of this License is to make a manual, textbook, or other functional and useful document "free" in the sense of freedom: to assure everyone the effective freedom to copy and redistribute it, with or without modifying it, either commercially or noncommercially. Secondly, this License preserves for the author and publisher a way to get credit for their work, while not being considered responsible for modifications made by others.

This License is a kind of "copyleft", which means that derivative works of the document must themselves be free in the same sense. It complements the GNU General Public License, which is a copyleft license designed for free software.

We have designed this License in order to use it for manuals for free software, because free software needs free documentation: a free program should come with manuals providing the same freedoms that the software does. But this License is not limited to software manuals; it can be used for any textual work, regardless of subject matter or whether it is published as a printed book. We recommend this License principally for works whose purpose is instruction or reference.

1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS

This License applies to any manual or other work, in any medium, that contains a notice placed by the copyright holder saying it can be distributed under the terms of this License. Such a notice grants a world-wide, royalty-free license, unlimited in duration, to use that work under the conditions stated herein. The "Document", below, refers to any such manual or work. Any member of the public is a licensee, and is addressed as "you". You accept the license if you copy, modify or distribute the work in a way requiring permission under copyright law.

A "Modified Version" of the Document means any work containing the Document or a portion of it, either copied verbatim, or with modifications and/or translated into another language.

A "Secondary Section" is a named appendix or a front-matter section of the Document that deals exclusively with the relationship of the publishers or authors of the Document to the Document's overall subject (or to related matters) and contains nothing that could fall directly within that overall subject. (Thus, if the Document is in part a textbook of mathematics, a Secondary Section may not explain any mathematics.) The relationship could be a matter of historical connection with the subject or with related matters, or of legal,

commercial, philosophical, ethical or political position regarding them.

The "Invariant Sections" are certain Secondary Sections whose titles are designated, as being those of Invariant Sections, in the notice that says that the Document is released under this License. If a section does not fit the above definition of Secondary then it is not allowed to be designated as Invariant. The Document may contain zero Invariant Sections. If the Document does not identify any Invariant Sections then there are none.

The "Cover Texts" are certain short passages of text that are listed, as Front-Cover Texts or Back-Cover Texts, in the notice that says that the Document is released under this License. A Front-Cover Text may be at most 5 words, and a Back-Cover Text may be at most 25 words.

A "Transparent" copy of the Document means a machine-readable copy, represented in a format whose specification is available to the general public, that is suitable for revising the document straightforwardly with generic text editors or (for images composed of pixels) generic paint programs or (for drawings) some widely available drawing editor, and that is suitable for input to text formatters or for automatic translation to a variety of formats suitable for input to text formatters. A copy made in an otherwise Transparent file format whose markup, or absence of markup, has been arranged to thwart or discourage subsequent modification by readers is not Transparent. An image format is not Transparent if used for any substantial amount of text. A copy that is not "Transparent" is called "Opaque".

Examples of suitable formats for Transparent copies include plain ASCII without markup, Texinfo input format, LaTeX input format, SGML or XML using a publicly available DTD, and standard-conforming simple HTML, PostScript or PDF designed for human modification. Examples of transparent image formats include PNG, XCF and JPG. Opaque formats include proprietary formats that can be read and edited only by proprietary word processors, SGML or XML for which the DTD and/or processing tools are not generally available, and the machine-generated HTML, PostScript or PDF produced by some word processors for output purposes only.

The "Title Page" means, for a printed book, the title page itself, plus such following pages as are needed to hold, legibly, the material this License requires to appear in the title page. For works in formats which do not have any title page as such, "Title Page" means the text near the most prominent appearance of the work's title, preceding the beginning of the body of the text.

The "publisher" means any person or entity that distributes copies of the Document to the public.

A section "Entitled XYZ" means a named subunit of the Document whose title either is precisely XYZ or contains XYZ in parentheses following text that translates XYZ in another language. (Here XYZ stands for a specific section name mentioned below, such as "Acknowledgements", "Dedications", "Endorsements", or "History".) To "Preserve the Title"

of such a section when you modify the Document means that it remains a section "Entitled XYZ" according to this definition.

The Document may include Warranty Disclaimers next to the notice which states that this License applies to the Document. These Warranty Disclaimers are considered to be included by reference in this License, but only as regards disclaiming warranties: any other implication that these Warranty Disclaimers may have is void and has no effect on the meaning of this License.

2. VERBATIM COPYING

You may copy and distribute the Document in any medium, either commercially or noncommercially, provided that this License, the copyright notices, and the license notice saying this License applies to the Document are reproduced in all copies, and that you add no other conditions whatsoever to those of this License. You may not use technical measures to obstruct or control the reading or further copying of the copies you make or distribute. However, you may accept compensation in exchange for copies. If you distribute a large enough number of copies you must also follow the conditions in section 3.

You may also lend copies, under the same conditions stated above, and you may publicly display copies.

3. COPYING IN QUANTITY

If you publish printed copies (or copies in media that commonly have printed covers) of the Document, numbering more than 100, and the Document's license notice requires Cover Texts, you must enclose the copies in covers that carry, clearly and legibly, all these Cover Texts: Front-Cover Texts on the front cover, and Back-Cover Texts on the back cover. Both covers must also clearly and legibly identify you as the publisher of these copies. The front cover must present the full title with all words of the title equally prominent and visible. You may add other material on the covers in addition. Copying with changes limited to the covers, as long as they preserve the title of the Document and satisfy these conditions, can be treated as verbatim copying in other respects.

If the required texts for either cover are too voluminous to fit legibly, you should put the first ones listed (as many as fit reasonably) on the actual cover, and continue the rest onto adjacent pages.

If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering more than 100, you must either include a machine-readable Transparent copy along with each Opaque copy, or state in or with each Opaque copy a computer-network location from which the general network-using public has access to download using public-standard network protocols a complete Transparent copy of the Document, free of added material. If you use the latter option, you must take reasonably prudent steps, when you begin distribution of Opaque copies in quantity, to ensure that this Transparent copy will remain thus accessible at the stated location until at least one year after the last time you distribute an Opaque copy (directly or through your agents or retailers) of that edition to the public.

It is requested, but not required, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

4. MODIFICATIONS

You may copy and distribute a Modified Version of the Document under the conditions of sections 2 and 3 above, provided that you release the Modified Version under precisely this License, with the Modified

Version filling the role of the Document, thus licensing distribution and modification of the Modified Version to whoever possesses a copy of it. In addition, you must do these things in the Modified Version:

- A. Use in the Title Page (and on the covers, if any) a title distinct from that of the Document, and from those of previous versions (which should, if there were any, be listed in the History section of the Document). You may use the same title as a previous version if the original publisher of that version gives permission.
- B. List on the Title Page, as authors, one or more persons or entities responsible for authorship of the modifications in the Modified Version, together with at least five of the principal authors of the Document (all of its principal authors, if it has fewer than five), unless they release you from this requirement.
- C. State on the Title page the name of the publisher of the Modified Version, as the publisher.
- D. Preserve all the copyright notices of the Document.
- E. Add an appropriate copyright notice for your modifications adjacent to the other copyright notices.
- F. Include, immediately after the copyright notices, a license notice giving the public permission to use the Modified Version under the terms of this License, in the form shown in the Addendum below.
- G. Preserve in that license notice the full lists of Invariant Sections and required Cover Texts given in the Document's license notice.
- H. Include an unaltered copy of this License.
- I. Preserve the section Entitled "History", Preserve its Title, and add to it an item stating at least the title, year, new authors, and publisher of the Modified Version as given on the Title Page. If there is no section Entitled "History" in the Document, create one stating the title, year, authors, and publisher of the Document as given on its Title Page, then add an item describing the Modified Version as stated in the previous sentence.
- J. Preserve the network location, if any, given in the Document for public access to a Transparent copy of the Document, and likewise the network locations given in the Document for previous versions it was based on. These may be placed in the "History" section. You may omit a network location for a work that was published at least four years before the Document itself, or if the original publisher of the version it refers to gives permission.
- K. For any section Entitled "Acknowledgements" or "Dedications", Preserve the Title of the section, and preserve in the section all the substance and tone of each of the contributor acknowledgements and/or dedications given therein.
- L. Preserve all the Invariant Sections of the Document, unaltered in their text and in their titles. Section numbers or the equivalent are not considered part of the section titles.
- M. Delete any section Entitled "Endorsements". Such a section may not be included in the Modified Version.
- N. Do not retitle any existing section to be Entitled "Endorsements" or to conflict in title with any Invariant Section.
- O. Preserve any Warranty Disclaimers.

If the Modified Version includes new front-matter sections or appendices that qualify as Secondary Sections and contain no material copied from the Document, you may at your option designate some or all of these sections as invariant. To do this, add their titles to the list of Invariant Sections in the Modified Version's license notice. These titles must be distinct from any other section titles.

You may add a section Entitled "Endorsements", provided it contains nothing but endorsements of your Modified Version by various parties--for example, statements of peer review or that the text has been approved by an organization as the authoritative definition of a standard.

You may add a passage of up to five words as a Front-Cover Text, and a passage of up to 25 words as a Back-Cover Text, to the end of the list of Cover Texts in the Modified Version. Only one passage of

Front-Cover Text and one of Back-Cover Text may be added by (or through arrangements made by) any one entity. If the Document already includes a cover text for the same cover, previously added by you or by arrangement made by the same entity you are acting on behalf of, you may not add another; but you may replace the old one, on explicit permission from the previous publisher that added the old one.

The author(s) and publisher(s) of the Document do not by this License give permission to use their names for publicity for or to assert or imply endorsement of any Modified Version.

5. COMBINING DOCUMENTS

You may combine the Document with other documents released under this License, under the terms defined in section 4 above for modified versions, provided that you include in the combination all of the Invariant Sections of all of the original documents, unmodified, and list them all as Invariant Sections of your combined work in its license notice, and that you preserve all their Warranty Disclaimers.

The combined work need only contain one copy of this License, and multiple identical Invariant Sections may be replaced with a single copy. If there are multiple Invariant Sections with the same name but different contents, make the title of each such section unique by adding at the end of it, in parentheses, the name of the original author or publisher of that section if known, or else a unique number. Make the same adjustment to the section titles in the list of Invariant Sections in the license notice of the combined work.

In the combination, you must combine any sections Entitled "History" in the various original documents, forming one section Entitled "History"; likewise combine any sections Entitled "Acknowledgements", and any sections Entitled "Dedications". You must delete all sections Entitled "Endorsements".

6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS

You may make a collection consisting of the Document and other documents released under this License, and replace the individual copies of this License in the various documents with a single copy that is included in the collection, provided that you follow the rules of this License for verbatim copying of each of the documents in all other respects.

You may extract a single document from such a collection, and distribute it individually under this License, provided you insert a copy of this License into the extracted document, and follow this License in all other respects regarding verbatim copying of that document.

7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS

A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an "aggregate" if the copyright resulting from the compilation is not used to limit the legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. When the Document is included in an aggregate, this License does not apply to the other works in the aggregate which are not themselves derivative works of the Document.

If the Cover Text requirement of section 3 is applicable to these copies of the Document, then if the Document is less than one half of the entire aggregate, the Document's Cover Texts may be placed on covers that bracket the Document within the aggregate, or the electronic equivalent of covers if the Document is in electronic form. Otherwise they must appear on printed covers that bracket the whole aggregate.

8. TRANSLATION

Translation is considered a kind of modification, so you may distribute translations of the Document under the terms of section 4. Replacing Invariant Sections with translations requires special permission from their copyright holders, but you may include translations of some or all Invariant Sections in addition to the original versions of these Invariant Sections. You may include a translation of this License, and all the license notices in the Document, and any Warranty Disclaimers, provided that you also include the original English version of this License and the original versions of those notices and disclaimers. In case of a disagreement between the translation and the original version of this License or a notice or disclaimer, the original version will prevail.

If a section in the Document is Entitled "Acknowledgements", "Dedications", or "History", the requirement (section 4) to Preserve its Title (section 1) will typically require changing the actual title.

9. TERMINATION

You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Document except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense, or distribute it is void, and will automatically terminate your rights under this License.

However, if you cease all violation of this License, then your license from a particular copyright holder is reinstated (a) provisionally, unless and until the copyright holder explicitly and finally terminates your license, and (b) permanently, if the copyright holder fails to notify you of the violation by some reasonable means prior to 60 days after the cessation.

Moreover, your license from a particular copyright holder is reinstated permanently if the copyright holder notifies you of the violation by some reasonable means, this is the first time you have received notice of violation of this License (for any work) from that copyright holder, and you cure the violation prior to 30 days after your receipt of the notice.

Termination of your rights under this section does not terminate the licenses of parties who have received copies or rights from you under this License. If your rights have been terminated and not permanently reinstated, receipt of a copy of some or all of the same material does not give you any rights to use it.

10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE

The Free Software Foundation may publish new, revised versions of the GNU Free Documentation License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns. See <http://www.gnu.org/copyleft/>.

Each version of the License is given a distinguishing version number. If the Document specifies that a particular numbered version of this License "or any later version" applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that specified version or of any later version that has been published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document specifies that a proxy can decide which future versions of this License can be used, that proxy's public statement of acceptance of a version permanently authorizes you to choose that version for the Document.

11. RELICENSING

"Massive Multiauthor Collaboration Site" (or "MMC Site") means any World Wide Web server that publishes copyrightable works and also provides prominent facilities for anybody to edit those works. A public wiki that anybody can edit is an example of such a server. A "Massive Multiauthor Collaboration" (or "MMC") contained in the site means any set of copyrightable works thus published on the MMC site.

"CC-BY-SA" means the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 license published by Creative Commons Corporation, a not-for-profit corporation with a principal place of business in San Francisco, California, as well as future copyleft versions of that license published by that same organization.

"Incorporate" means to publish or republish a Document, in whole or in part, as part of another Document.

An MMC is "eligible for relicensing" if it is licensed under this License, and if all works that were first published under this License somewhere other than this MMC, and subsequently incorporated in whole or in part into the MMC, (1) had no cover texts or invariant sections, and (2) were thus incorporated prior to November 1, 2008.

The operator of an MMC Site may republish an MMC contained in the site under CC-BY-SA on the same site at any time before August 1, 2009, provided the MMC is eligible for relicensing.

ADDENDUM: How to use this License for your documents

To use this License in a document you have written, include a copy of the License in the document and put the following copyright and license notices just after the title page:

Copyright (c) YEAR YOUR NAME.

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.3 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts.

A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

If you have Invariant Sections, Front-Cover Texts and Back-Cover Texts, replace the "with...Texts." line with this:

with the Invariant Sections being LIST THEIR TITLES, with the Front-Cover Texts being LIST, and with the Back-Cover Texts being LIST.

If you have Invariant Sections without Cover Texts, or some other combination of the three, merge those two alternatives to suit the situation.

If your document contains nontrivial examples of program code, we recommend releasing these examples in parallel under your choice of free software license, such as the GNU General Public License, to permit their use in free software.

Bijlage 3 – Voorbeeld van een exploitatiemodel

De beheerskosten voor de Standaard DVM-Exchange worden door de belanghebbenden opgebracht – direct of indirect.

Kosten

€ 20.000/jaar

Opbrengsten

per alternatieve methode voor de verrekening van de kosten –

1. € 20.000/jaar voor het Rijk, of
2. € 1.000/jaar voor elk van de deelnemers, of
3. € 2.000/jaar voor de "commerciële" deelnemers, of
4. € 3.000/jaar voor elk regionaal verkeersmanagementgebied (stadsregio), of
5. € 10.000/jaar voor het Rijk en € 1.000/jaar voor elk van de "commerciële" deelnemers.